

Előterjesztő: Dr. Guláné Bacsó Krisztina
osztályvezető

Készítette: Fucskó Róbertné
osztályvezető

Aleva Mihályné
Intézményvezető

B e s z á m o l ó
a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

Tisztelt Képviselő Testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a 149/1997. (IX.10.) Korm. rendeletben szabályozott tartalommal - átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület megtárgyal.

A fenti jogszabályok előírásainak megfelelően elkészítettük az előírt beszámolót a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról, mely tartalmazza a Jegyzői Gyámhatóság, a Városi Gyámhivatal, valamint a Gyermekjóléti Szolgálat beszámolóját.

Kérjük a Tisztelt Képviselő testületet, hogy a 2011. évi gyermekvédelmi munkáról szóló átfogó értékelést szíveskedjenek elfogadni.

Sajószentpéter, 2012. április 4.

**BESZÁMOLÓ A GYERMEKVÉDELMI ÉS GYERMEKJÓLÉTI FELADATOK
ELLÁTÁSÁRÓL**

2011.

Tartalom

Bevezetés	4
A gyermekek védelmének rendszere:	4
1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira	5
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása	5
2.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.....	6
2.2 Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.....	7
2.3 Óvodáztatási támogatás	7
2.4 Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás:.....	8
2.5 Gyermektartásdíj megelőlegezése.....	9
2.6 Otthonteremtési támogatás.....	9
2.7 Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok	10
3. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai	11
3.1 A szolgálat feladata:.....	11
3.2 Adatok a Gyermekjóléti Szolgálat 2011. évi tevékenységéről.....	15
3.3 Szakmai tevékenység elemzése	16
3.4 Gondozási tevékenység.....	17
4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések:	19
4.1 Védelembe vétel.....	19
4.2 Ideiglenes hatályú elhelyezések száma, okai, gyámhivatali felülvizsgálat eredménye:.....	21
5. A városi gyámhivatal hatósági intézkedései és feladatai	21
5.1 Családba fogadás	22
5.2 Ideiglenes hatályú elhelyezés és nevelésbe vétel	22
5.3 Utógondozás és utógondozói ellátás	22
5.4 Gyámsági ügyek.....	23
5.5 Gondnoksági ügyek	23
5.6 Örökbefogadás	24
5.7 Házasságkötés	24
5.8 Családi jogállás rendezése	24
5.9 Vagyoni ügyek.....	25
5.10 Kapcsolattartás.....	25
6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések.....	25
7. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.....	26
7.1 A gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2011. évben, az alábbiakban alakult:	26
7.2 A bűnelkövetés okai:.....	26

Bevezetés

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A törvény végrehajtását a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX.10.) sz. Korm. rendelet, gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet szabályozza. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatást a 2/2009. (I.26.) Sajószentpéter Város Önkormányzat rendelete szabályozza.

A Gyvt. szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmének rendszere:

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint jogszabályban meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- az otthonteremtési támogatás
- kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás
- utógondozói ellátás
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás

Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- védelembe vétel
- családba fogadás
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- átmeneti nevelésbe vétel

- tartós nevelésbe vétel
- nevelési felügyelet elrendelése
- utógondozás elrendelése
- utógondozói ellátás elrendelése

A gyermekvédelmi rendszer része továbbá a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatalkorúak intézeti ellátása. A fiatalkorúak javítóintézeti neveléséről külön törvény rendelkezik.

A fentiekben bemutatott rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A veszélyeztetett gyermekek sorsának rendezése érdekében hatáskörrel rendelkezik:

- gyermekjóléti szolgálat,
- települési önkormányzat jegyzője,
- városi gyámhivatal

A gyermekjóléti, a gyermekvédelmi és gyámhivatali feladatokat ellátó munkatársak 2011. év elejétől modern, a XXI. századi igényeket kielégítő munkahelyi követelményeknek megfelelő környezetben végezhetik mindennapi tevékenységüket.

A munkakörülményeket érintő pozitív változás a városunkban végbemenő nagy volumenű beruházássorozat részeként valósult meg.

A gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatáskörök:

- a) a helyi önkormányzat képviselő-testülete,
- b) a települési önkormányzat jegyzője,
- c) a gyámhivatal gyakorolja.

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Városunk lakosságának száma 2011. évben: 12.959 fő.

Az előző évhez viszonyítva a lakosság száma 151 fővel (1.15 %-kal) csökkent.

Korcsoportos megoszlása:

0-3 éves korú	434 fő
4-6 éves korú	414 fő

7- 14 éves korú	1.197 fő
15-18 éves korú	720 fő

19-24 éves korú	1.201 fő
25-60 éves korú	6.552 fő

61 év feletti	2.441 fő
---------------	----------

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

A jegyzői hatáskörbe tartozó gyámhatósági feladatok értékelését az alábbiakban terjesztjük elő:
Jegyzői hatáskörbe tartozó gyámhatósági feladatokat 2 fő látja el.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- kiegészítő gyermekvédelmi támogatás,

- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- óvodáztatási támogatás

2.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Az egységes családtámogatási rendszer kialakítása együtt járt a rendszeres gyermekvédelmi támogatás beépülésével a családi pótlékba. Annak érdekében, hogy a rendszeres gyermekvédelmi támogatáshoz kötődő egyéb kedvezményeket továbbra is igénybe vehessék, bevezetésre került a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.

A kedvezményre való jogosultság megállapítása által 2011 évben lehetővé vált a családok számára az ingyenes tankönyvellátás, bölcsődei, óvodai, valamint általános iskola 1-8. évfolyamán tanulók esetében ingyenes étkezés igénybevétele, a középfokú oktatási intézmények tanulói esetében az 50 %-os étkezési térítési díjkedvezmény igénybevétele. A kedvezményre való jogosultság a határozat (nevelési, oktatási) intézménynél történő bemutatásával vehető igénybe.

Az elmúlt évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása iránt benyújtott kérelmek elbírálása után kedvezményre jogosult gyermekek száma: 1274 fő, ebből 129 fő nagykorú. (A kedvezményben részesülők száma közel 8,2 %-kal csökkent.)

Akinek a kedvezményre való jogosultsága az elmúlt év augusztus 1-jén, valamint november 1-jén fennállt, pénzbeli támogatásban részesült, melynek összege gyermekenként és alkalmanként 5800,-Ft volt. Erre a célra a két alkalommal összesen: 14.772.600.-Ft került kifizetésre. Ez az adat tartalmazza azoknak a nagykorúaknak a számát is, akik saját jogon részesülnek kedvezményben (23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, közoktatási intézmény nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermek, ill. 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermek).

A kifizetett összeg 100%-ban állami finanszírozású. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság egy főre jutó jövedelem értékhatára 2011. évben:

- családban nevelkedő gyermek esetén 37.050.-Ft/hó (az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-a),
- nagykorúvá vált gyermek, tartósan beteg, illetve súlyos fogyatékos gyermek, vagy a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve más törvényes képviselő gondozása esetén 39.900.-Ft/hó (az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-a) volt.

A fentiekben ismertetett „klasszikus” kedvezményen kívül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények is társulnak, pl.:

- az Útravaló Ösztöndíjprogramról szóló 152/2005. (VIII.2.) Korm. rendelet
- a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. tv. 5.§ (2) bek.
- a költségmentesség megállapításáról szóló 180/2005. (IX.9.) Korm. rendelet 4.§ (2) bek.
- a 2007. évi LXXXVI. törvény és végrehajtására kiadott 273/2007. (X.19.) Korm. rendelet alkalmazásában a védendő fogyasztók nyilvántartásába történő felvétele
- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. 65. §, 79. §, 114. §, 121. §.
- a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. tv. 8. § (4), (7) bekezdés
- a lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet 32/D. §.
- a magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. tv. végrehajtására alkotott 32/1992. (XII.23.) NM rendelet (A terhesség-megszakítás térítési díja)

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása iránt előterjesztett kérelmek közül 31 elutasításra került. Az elutasítást minden esetben a magasabb jövedelmi viszonyok indokolták.

Ezen családokban az egy főre jutó jövedelem összege meghaladta a fentiekben ismertetett jogosultsági értékhatárt (az 1997. évi XXXI. tv. 19.§ (2) bekezdését).

Az elutasító határozatok ellen jogorvoslati kérelmet nem terjesztettek elő.

2.2 Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. Ilyen pénzbeli ellátásban 2011. évben egy gyermek részesült.

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás havi összege – gyermekenként – az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 %-a, 2011-ben havonta 6.270.- forint volt (a támogatás összege a 2010. évvel megegyezett, mert az öregségi nyugdíj legkisebb összege nem változott). A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermek pótlékban is részesült, mert a támogatásra való jogosultsága augusztus 1-jén és november 1-jén fennállt. A pótlék összege esetenként 8.400.- Ft volt. A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás és a pótlék éves összege: 92.040.-Ft volt, amely 100 %-ban állami finanszírozású. 2011. évben új kérelem előterjesztésére nem került sor.

2.3 Óvodáztatási támogatás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó támogatási forma, amely 2009. január 01. napjától hatályos.

A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és a szülői felügyeletet gyakorló szülő - a gyermek hároméves koráig - legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Ha az óvodáztatási támogatás jogosultsági feltételei fennállnak, a gyermek után a szülő június és december hónapban támogatásban részesül. A támogatás összege 2011-ben első alkalommal, ha a gyermek óvodai beiratására 2009. január 01. napját követően került sor, 20.000.-Ft volt, ha ezt megelőzően, akkor 10.000.-Ft. A második esetben (decemberben) egységesen 10.000.-Ft.

Június hónapban 8 gyermek részesült támogatásban, ezek közül hét kiskorúnak az előző évben került megállapításra, egy kiskorúnak az értékelt időszakban. A 8 gyermek óvodáztatási támogatására összesen 80.000.-Ft került kifizetésre.

December hónapban már 9 gyermek részesült ilyen jogcímen támogatásban, négy kiskorúnak a korábbi, öt gyermeknek az újonnan megállapított jogosultság alapján történt az utalás, összesen 140.000.-Ft értékben. Az évi két alkalom összesen 220.000.- Ft-os kifizetéssel járt. Ezen támogatás kifizetése 100 %-ban a központi költségvetés keret terhére történik.

Fentiek alapján megállapítható, hogy az óvodáztatási támogatást, mint pénzbeli támogatást a bevezetés harmadik évében sem vették jelentős számban igénybe. Az óvodáztatási támogatás jogosultsági feltételeinek egyébként megfelelő családok közül kevesen gondoskodtak a gyermek rendszeres óvodába járatásáról. Az évi két alkalommal történő pénzbeli támogatás lehetősége nem motiválta eléggé az érintett szülőket.

Az előterjesztett kérelmek közül 4 elutasító döntéssel zárult. Három gyermek ügyében az elutasítás oka, hogy az igazolt és az igazolatlanul mulasztott napok száma együttesen meghaladta a munkanapokra eső óvodai nevelési napok 25%-át. Egy esetben pedig azért született elutasító döntés, mert a szülő a gyermekét annak az évnek az utolsó napjáig nem íratta be az óvodába, amelyben a gyermek a negyedik életévét betöltötte.

2.4 Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás:

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető az a gyermek ahol a család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Elsősorban azt a gyermeket, illetve fiatal felnőttet lehet alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akinek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, és az alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorul, feltéve, hogy a gyermek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120 %-át, 2011-ben ez az értékhatár 34.200.- Ft.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatást a 2/2009. (I. 26.) sz. KT rendelete szabályozza, amely 2009. február 1. napjától hatályos.

A jogszabály célirányos, meghatározza azokat a körülményeket, amelyre támogatás igényelhető, valamint az indok jellegének megfelelő azon dokumentumokat és igazolásokat, melyet a kérelemhez csatolni szükséges. Továbbá rögzíti a családonként igényelhető támogatás éves keretösszegét, mely értékhatártól a hatáskört gyakorló bizottság rendkívüli élethelyzetben - méltányosságból - eltérhet.

Rendkívüli támogatásban 2011. évben a családok elsősorban akkor részesültek, ha váratlan kiadásuk keletkezett, mint pl.: gyógyszer kiváltása, kórházi kezeléssel kapcsolatban felmerült kiadás - tisztálkodási eszközök vásárlása, utazási költség, stb. -, gyermek részére szemüveg kiváltása, csecsemő részére tápszer vásárlása, vagy tanévkezdéskor tanfelszerelés vásárlása, amelyet saját anyagi erőből nem tudtak biztosítani. Az év folyamán több alkalommal kértek anyagi segítséget olyan szülők, akik átmeneti nevelésben lévő gyermekükkel kívántak kapcsolatot tartani.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás ügyben a döntési jogkört a Köznevelési, Kulturális, Szociális és Egészségügyi Bizottság gyakorolja. A kérelmek elbírálásánál a bizottság családonként, a rászorultság figyelembevételével, és a gyermekek érdekét mindenek fölé helyezve hozta meg döntéseit.

A Bizottság általában két-három hetente ülésezik, az ügyben előterjesztett kérelmek elbírálására a benyújtást követő bizottsági ülésen kerül sor.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülő családok száma: 340

<u>Ebből:</u> egy alkalommal részesült támogatásban	168
kétszer:	57
háromszor :	14
négyszer:	4

A 340 családban 522 gyerek él. Az elmúlt évben ennyi gyermek érdekében vált szükségessé a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása.

Pénzbeli támogatáson kívül a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás természetbeni formában történő nyújtására is sor került.

Két félárva gyermek (6 és 7 éves) étkezési térítési díj kifizetését a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás keret terhére – 2011. január 01. napjától 2011. június 30. napjáig - átvállalta a bizottság. Az átvállalt térítési díj összesen 87.575.-Ft költséget jelentett.

A két gyermek ügyében a bizottság méltányossági jogkörében eljárva azért vállalta át a megjelölt időtartamban a térítési díj kifizetését, mert a két gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem volt jogosult, a gyámnak a gyermekek nevelési, oktatási intézményben történő étkezéséért teljes összeget kellett volna fizetnie, melyet önerőből nem tudott vállalni.

Erre a jogcímmre előirányzott keretből összesen 1.539.575.-Ft került felhasználásra. A felhasznált összeget az önkormányzat 100 %-ban saját forrásból biztosította.

Az értékelt időszakban 22 rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása iránti kérelem elutasításra került.

Az elutasítás okai:

- 4 esetben az egy főre jutó jövedelem meghaladta a helyi rendeletben meghatározott értékhatárt.
- 13 esetben a rendkívüli élethelyzet nem nyert bizonyítást.
- 5 esetben az éves adható összeghatárt kimerítették.

2.5 Gyermektartásdíj megelőlegezése

A pénzbeli támogatások közül gyámhivatali hatáskörbe tartozik a gyermektartásdíj megelőlegezése. Az eljárás a jogosult szülő, illetve a nagykorú gyermek kérelmére indul. A kérelem benyújtásához csatolni kell: a tartásdíjat megállapító jogerős bírósági végzést, az eredménytelen végrehajtást igazoló illetve a végrehajtás szünetelését kimondó 6 hónapnál nem régebbi foglalási jegyzőkönyvet, a jogosult jövedelemnyilatkozatát, iskolalátogatási igazolást, jövedelmet terhelő kiadások igazolásait, a gyermekek születési anyakönyvi kivonatának másolatát.

2011. évben 22 eljárás indult, 21 esetben került sor gyermektartásdíj megelőlegezésére. A tárgyév folyamán kifizetett összeg: 6.918.000,- Ft. Az ellátás megállapítására irányuló kérelmet egy esetben kellett elutasítani. Az állam által megelőlegezett tartásdíj folyósításának megszüntetésére 10 esetben került sor. A támogatás folyósításának felfüggesztésére a beszámolási időszakban nem került sor. Összességében 2011. december 31-én 48 személy részesül megelőlegezésben.

Az összeg kifizetéséről, illetve a központi költségvetésből történő visszaigénylésről a helyi jegyző a határozat jogerőre emelkedését követően intézkedett.

2.6 Otthonteremtési támogatás

Az otthonteremtési támogatás az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőttek életkezdését – lakáshoz jutását, tartós lakhatását – segíti elő.

Az otthonteremtési támogatásra az a nagykorúvá vált jogosult, aki legalább 3 évet intézetben nevelkedett és intézeti nevelése a nagykorúvá válásával szűnt meg és a 30. életévét nem töltötte be. E határidő elmulasztása jogvesztő.

A felső összeghatár a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 60-szorosa.

Az elmúlt évben 1 fiatal élt ezzel a lehetőséggel. A kifizetett összeg 1.710.000,- Ft volt, mely a fiatal felnőtt folyamatos nevelésben eltöltött éveinek, készpénz- és ingatlan vagyona együttes értékének figyelembe vételével kerül megállapításra. Az összeget lakás vásárlásra fordította az érintett személy.

2.7 Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Városunkban a gyermekétkeztetés intézményes keretek között történik. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság alapján 2011. évben lehetővé vált a családok számára a bölcsődei, óvodai nevelésben részesülő gyermekek és általános iskola 1-8 évfolyamán tanulók esetében az ingyenes étkezés igénybe vétele. A középfokú oktatási intézmények diákjai 50 %-os térítési díjkedvezményre voltak jogosultak. Településünkön a Központi Általános Iskolához 2011. június 30-ig négy, azt követően három tagiskola tartozik. A Központi Napközi Otthonos óvoda három tagóvodával működik.

Óvodában, iskolában szervezett kedvezményes étkeztetésben részesülők száma:

KIMUTATÁS A 2011. ÉVI ÁTLAGLÉTSZÁMOKRÓL

A SAJÓSZENTPÉTERI KÖZPONTI NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODÁKBAN

(220 főzési nappal számolva)

INTÉZMÉNY	ADAG 100%- OT FIZETŐ	ADAG 50%-OS T.BETEG	ADAG 50%-OS 3 GY.	ADAG 50%-OS ÖSSZ.	ADAG INGYE- NES	ÖSSZ. ADAG	ÁTLAG LÉTSZ. 100%- FIZETŐ	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS T.BETEG	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS 3 GY.	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS ÖSSZ.	ÁTLAG LÉTSZ. INGYENE S	ÖSSZ. ÁTLAG LÉTSZ.
MÓRA Ú.TAGÓVODA	2 527	384	977	1 361	12 153	16 041	11,49	1,75	4,44	6,19	55,24	72,91
HUNYADI Ú.TAGÓVODA	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BÁNYÁSZ Ú.TAGÓVODA	8 384	253	562	815	8 967	18 166	38,11	1,15	2,55	3,70	40,76	82,57
HARICA Ú.ÓVODA	6 284	720	284	1 004	4 994	12 282	28,56	3,27	1,29	4,56	22,70	55,83
SEMMELWEIS Ú.TAGÓVODA	5 479	539	1 207	1 746	8 407	15 632	24,90	2,45	5,49	7,94	38,21	71,05
SKNÓ ÖSSZ:	22 674	1 896	3 030	4 926	34 521	62 121	103,06	8,62	13,77	22,39	156,91	282,37

KIMUTATÁS A 2011. ÉVI ÉTKEZŐK ÁTLAGLÉTSZÁMÁRÓL

A SAJÓSZENTPÉTERI KÖZPONTI ÁLTALÁNOS ISKOLÁKBAN

(185 főzési nappal számolva, Pécsi Tagiskola 108 nappal)

INTÉZMÉNY	ADAG 100%- OT FIZETŐ	ADAG 50%-OS T.BETEG	ADAG 50%-OS 3 GY.	ADAG 50%-OS RGYV	ADAG 50%-OS ÖSSZ.	ADAG INGYE- NES	ÖSSZ. ADAG	ÁTLAG LÉTSZ. 100%-	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS	ÁTLAG LÉTSZ. INGYEN	ÖSSZ. ÁTLAG LÉTSZ.
KOSSUTH L. ÁLT. ISKOLA	8 765	5 014	3 935	0	8 949	36 114	53 828	47,38	27,10	21,27	0,00	48,37	195,21	290,96
LÉVAY J. TAGISKOLA	0	0	0	0	0	3 968	3 968	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21,45	21,45
PÉCSI S. TAGISKOLA	2 343	177	439	0	616	6 239	9 198	21,69	1,64	4,06	0,00	5,70	57,77	85,17
HUNYADI M. TAGISKOLA	3 101	677	1 350	0	2 027	27 226	32 354	16,76	3,66	7,30	0,00	10,96	147,17	174,89
MÓRA F. TAGISKOLA	269	264	98	0	362	24 929	25 560	1,45	1,43	0,53	0,00	1,96	134,75	138,16
SKÁI ÖSSZ.:	14 478	6 132	5 822	0	11 954	98 476	124 908	87,29	33,83	33,16	0,00	66,99	556,35	710,63

megjegyzés: Városgondnokság könyvelési csoport nyilvántartása alapján.

Önkormányzatunk a **szociális nyári gyermekétkeztetést** 2011. június 30-tól augusztus 31-ig folyamatosan 45 munkanapon keresztül biztosította a Sajószentpéteri Közétkeztetési Nonprofit kft. által üzemeltetett Kristály Étterem - 3770 Sajószentpéter, Petőfi S. utca 2. szám alatti - étkezési helyen.

Az étkeztetés biztosításával kapcsolatos szervezési, nyilvántartási feladatokat az Intézményirányító és Szervezési Osztály látta el. Az Intézményirányító és Szervezési Osztály munkáját – az igények felmérésében és a jogosultság ellenőrzésében – segítették az iskolai és óvodai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök, a családgondozók, védőnők és a hivatal gyámügyi munkatársai.

Nyári gyermekétkeztetés

A Képviselő-testület felhatalmazása alapján a Közoktatási, Kulturális, Szociális és Egészségügyi Bizottság döntött a nyári gyermekétkeztetés iránti kérelmekről a 107/2011. (V.19.) KT határozatban foglaltak szerint.

A jogosultak köre elsősorban a 2010/2011. tanévben az általános iskola 1-4. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a 2011.06.30 – 2011.08.31. időszakra érvényes gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal rendelkező sajószentpéteri lakosokra terjedt ki.

Kérelmek száma 375 volt, de nem minden igénylő felelt meg a jogosultsági feltételeknek, illetve nem minden igénybevevő rendelkezett rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel az étkeztetés teljes időtartamára.

A közétkeztetést biztosító szolgáltatónál hétköznapokon, az iskolai alsó tagozatos gyermekek ebéd adagjának megfelelő meleg ebédet, illetve a szociális nyári gyermekétkeztetést átlagosan 335 fő gyermek vette igénybe, ebédjegy ellenében, elvitellel.

Az összesített étkezési napok száma: 15.073 volt. Az étkeztetés költségének mértéke: 5.577.010-Ft volt, mely 100%-os állami finanszírozással valósult meg, saját forrást nem igényelt.

3. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja

- a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését,
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Gyermekjóléti Szolgálat szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszerrel szoros együttműködésben.

A Szolgálat által nyújtott ellátások, szolgáltatások igénybevétele a törvény értelmében térítésmentes, és az esetek nagy részében önkéntes, csak fokozott veszélyeztettség esetén kötelezi a gyámhatóság a gyermeket és a szülőt kötelezettségei teljesítésére.

3.1 A szolgálat feladata:

- ❖ tájékoztatás a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról,
- ❖ családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, vagy az ezekhez való hozzájutás szervezése,
- ❖ válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása,

- ❖ szabadidős programok szervezése,
- ❖ hivatalos ügyek intézésének segítése,
- ❖ a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése,
- ❖ a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- ❖ tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról,
- ❖ családgondozással a gyermek problémáinak rendezése, a család működési zavarainak ellensúlyozása,
- ❖ családi konfliktusok megoldásának elősegítése,
- ❖ egészségügyi, szociális alapszolgáltatások, hatósági beavatkozás kezdeményezése,
- ❖ javaslat készítése a gyermek védelembe vételére, ill. a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a tankötelezettség teljesítésének előmozdítására,
- ❖ javaslat készítése a gyermek családjából történő kiemelésre, leendő gondozási helyére, ill. annak megváltoztatására,
- ❖ a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozás biztosítása a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- ❖ utógondozás biztosítása a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- ❖ felkérésre környezettanulmány készítése.

Tájékoztatás

Folyamatosan tájékoztatjuk a település lakosságát, és a Szolgálatot felkereső klienseinket plakátok, szórólapok, kiadványok segítségével az igénybe vehető szolgáltatásokról, valamint más szolgáltatások igénybevételének lehetőségéről. Ezen belül például

- a betegjogi, az ellátottjogi és a gyermekjogi képviselő fogadóórairól, elérhetőségéről,
- a fiatalok és felnőtt pártfogó felügyelők fogadóóráinak rendjéről,
- jogi segítségnyújtás igénybevételének lehetőségeiről (pl.: „Nép ügyvédje” Jogi Segítségnyújtó Szolgálat, Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálat),
- a NANE (Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen) Egyesület által működtetett segélyvonalról,
- az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat ingyenes segélyvonaláról,
- különböző segélyvonalokról, segélytelefonszámokról (pl.: Kék Vonal Gyermek és Ifjúsági Telefonszolgálat, áldozatsegítő vonal bűncselekmény áldozatainak, stb.),
- a Sajószentpéteri Egységes Pedagógiai Szakszolgálat tevékenységéről és elérhetőségeiről,
- családterápiás, párterápiás szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről.

A lakosság tájékoztatása céljából a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök segítségét is igénybe vesszük, valamint hirdetéseinket a helyi televízió is sugározza.

Szabadidős programok szervezése

2011-ben leginkább szervezett keretek között, irányított foglalkozások keretében biztosítottunk lehetőséget gyermekeknek a szabadidő hasznos eltöltésére. A szolgáltatást elsősorban az iskolai tanítási szünetekben szerveztük, a foglalkozásokon 2011-ben összesen 178 gyermek vett részt. Ez a szám az előző évi 190-hez képest némi csökkenést mutat. A szolgáltatást igénybe vevő gyermekek száma évről évre csökken, melynek hátterében egyrészt a gyermekek érdeklődésének hiánya, másrészt a családgondozók leterheltsége áll. A foglalkozásokon a gyermekek elsősorban kézműves technikákat ismerhettek meg.

Hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtás

2011-ben is folyamatosan segítséget nyújtottunk a hozzánk forduló, gyakran analfabéta, hivatalos ügyeiket intézni nem, vagy nehezen tudó klienseinknek.

Leggyakoribb problémát a szabálysértések elkövetéséből adódó büntetések fizetési képtelensége, hanyag háztartásvezetés, és az abból adódó díjhátralék keletkezése, a gyerekek után folyósított, illetve saját jogon igénybe vehető szociális juttatások intézésének nehézsége jelentette. Gyakran szerkesztettünk részletfizetési, illetve családi pótlék folyósításával kapcsolatos kérelmet. Számos esetben működünk közre telefonon történő ügyintézésben, mely klienseink számára anyagilag is fontos segítségnyújtást jelent. 2011-ben hivatalos ügyek intézése kapcsán 209 esetben fordultak hozzánk segítségért, ez a szám csökkent az előző évhez képest (280-ról).

Adományok közvetítése

Tapasztalataink szerint a lakosság körében az elmúlt évek során egyre ismertebbé vált, hogy a Gyermekjóléti Szolgálat ruha, bútor, játék és egyéb használati tárgy adományokat fogad, melynek köszönhetően egyre több, és alkalmanként nagyobb mennyiségű felajánlás érkezik. Az adományok fogadása 2011-ben is folyamatos volt, melyeket meghatározott napon és adminisztrációval közvetítettünk a szolgálatot felkereső, és erre igényt tartó klienseinknek. 2011-ben 869 alkalommal jutattunk ruha-, és egyéb adományt az arra rászorulóknak, ez a szám némileg emelkedett 2010. évhez képest, csak úgy, mint az adományozók száma.

Az előző évhez hasonlóan karácsony közeledtével a jó szándék és az adakozni vágyás erősebb volt a lakosság körében. Szolgálatunk játékgyűjtési akciót szervezett, majd az így összegyűlt adományokat csomagokba rendezve juttatta el rászoruló gyermekeknek.

A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében, észlelésében és kezelésében nagy szerepe van a jelzőrendszer tagjainak. Különösen

- az óvodai, iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősöknek,
- a védőnőknek,
- a gyermek- és házi orvosoknak,
- a rendőrségnek.

A gyermekvédelemi rendszerhez kapcsolódó feladatok ellátására, és Szolgálatunkkal történő együttműködésre törvény kötelezi a tagokat, akikkel meghatározott időközönként szakmaközi megbeszélés keretén belül vitatjuk meg a közös feladatokat, tapasztalatokat.

Az előző évhez hasonlóan 2011-ben is a jelzőrendszer tagjait széles körben érintő általános témák, problémák mellett az aktualitások felvetésére és megtárgyalására került sor. Tárgyévben három alkalommal tartottunk szakmaközi megbeszélést, de emellett a mindennapi munka, a feladatok ellátása igényelte a napi szintű, folyamatos kapcsolattartást a Szolgálat és a jelzőrendszer tagjai között. A jelzőrendszeri tagok munkája nem merül ki a jelzéssel, 2011-ben is gyakori volt a közös családlátogatás, esetmegbeszélés, melyek segítették munkánkat.

2011. év során a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet 2 alkalommal is élelmiszercsomag adományt ajánlott fel Sajószentpéter lakossága számára. Az adományban részesülő családok névsorának összeállításában a jelzőrendszeri tagok – elsősorban a védőnők, és a nevelési-oktatási intézmények gyermekvédelmi felelősei – aktívan közreműködtek.

Szolgálatunk preventív munkáját és a rendőrséggel való együttműködésünket segíti elő a település szórakozóhelyeinek, italboltjainak közös éjszakai látogatása, ellenőrzése. E tevékenységet több éve szervezzük, 2011-ben három alkalommal – július, november, december hónapokban – végeztük. Arra figyeltünk elsősorban, hogy a szórakozóhelyeken tartózkodnak-e kiskorúak, pártfogó felügyelet, vagy védelembe vétel alatt álló gyermekek.

A családgondozók és a bűncselekményt elkövetett fiatalok számára kirendelt pártfogó felügyelő között rendszeres a kapcsolat. Az információk áramlása megfelelő, jellemzőek a közös családlátogatások. Továbbra is az intézmény biztosít helyet a pártfogók fogadóóráinak megtartására.

2011-ben 636 jelzés érkezett Szolgálatunkhoz, amely 102-vel több, mint 2010-ben volt. A jelzések túlnyomó része – az előző évhez hasonlóan – a közoktatási intézményekből és a gámhatóságtól érkezett.

A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése

A kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családgondozás körében, a Szolgálat családgondozója személyes segítő kapcsolat keretében támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, valamint segíti a szülőket a gyermek gondozásában, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, illetve kezdeményezi a szülők részére a szociális alapszolgáltatások keretében nyújtott személyes gondoskodást.

Leggyakrabban előforduló veszélyeztető okok:

- ❖ közoktatási törvényben meghatározott kötelezettségek megszegése,
- ❖ szülői illetve gyermeki kötelességtudat hiánya,
- ❖ szülői együttműködés hiánya az intézményekkel,
- ❖ nevelési problémák, hiányosságok a szülők részéről,
- ❖ egyre súlyosabb magatartási gondok, agresszivitás a gyermekek részéről,
- ❖ szabálysértés, bűncselekmény elkövetése,
- ❖ rossz szociális és anyagi helyzet,
- ❖ szenvedélybetegség – alkoholizmus a szülőknél, dohányzás a gyermekeknél.

A családgondozók a körülmények feltárása után mérlegelik, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy hatósági intézkedés kezdeményezésére van szükség. A legnehezebb feladat a veszélyeztető okok halmozott jelenlétének megszüntetése. Sokszor sem eszköz, sem lehetőség nincs a kezelésükre.

Javaslatétel gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására

Amennyiben a veszélyeztetettséget nem sikerült megszüntetni, és az alapellátás eredménytelen maradt, a családgondozó az összes körülmény mérlegelése után javaslatot tesz

- ❖ a jegyzőnek a gyermek védelembe vételére, illetve, ha ez nem vezet eredményre, vagy attól megoldás nem várható, a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- ❖ a városi gámhivatalnak a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére, vagy nevelésbe vételére.

A javaslat tartalmazza

- ❖ a gyermeket veszélyeztető körülményeket, a helyzet kialakulásának okait,
- ❖ a család szociális és anyagi helyzetét,
- ❖ a szülők nevelési tevékenységét,
- ❖ a szülő-gyermek együttműködési készségét.

Részletesen le kell írni az alapellátás során végzett gondozási-nevelési munkát, a biztosított szolgáltatásokat, az eredménytelenség okát. A védelembe vételt követően a családgondozó a szülővel és a gyermekkel közösen egyéni gondozási-nevelési tervet készít a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében.

A védelembe vétel hatósági intézkedés, mégis vannak esetek, amikor a kötelezettségek teljesítése elmarad. Főként nehéz a helyzet, amikor a szülő sem kezeli megfelelő súllyal a problémákat, feladatait.

Egyre komolyabb gond a szülői és a gyermeki kötelességtudat, az együttműködés hiánya, a céltalanság, jövőkép nélkülség. Tovább nehezíti munkánkat, hogy a védelembe vételnek, a hatósági kötelezésnek sokszor nincs súlya, visszatartó, változásra ösztönző hatása. 2011-ben 35 gyermek állt védelembe vétel alatt, 9-el kevesebb, mint 2010-ben.

Amennyiben a veszélyeztetettséget hatósági kötelezéssel sem lehet megszüntetni, indokolt esetben a gyermeket a családgondozó javaslatára a gyámhatóság kiemeli a családból, és ideiglenesen (30/35 napra), vagy átmenetileg (maximum 18 éves korig) elhelyezi a gyermekvédelmi szakellátás valamelyik intézményében, vagy nevelőszülőnél. 2011-ben 48 gyermek nevelkedett a szakellátás keretei között.

A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése – utógondozás

A Szolgálat családgondozói rendszeres kapcsolatot tartanak fenn a szakellátásba került gyermekek vérszerinti szüleivel, támogatják őket a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban. A családgondozók együttműködnek a szakellátásban dolgozó kollégákkal is, 2011-ben is szerveztünk közös családlátogatást nevelőszülői, és gyámi gondozói tanácsadóval.

A gyermekvédelmi munkában a szülők motiválatlansága, szociális helyzete, életvezetése miatt ritkán fordul elő, hogy az átmeneti nevelésben lévő gyermeket a gyámhatóság visszahelyezi a családjába. Amennyiben ez mégis megtörténik, a hatóság egy évre a Szolgálat munkatársát rendeli ki utógondozónak. 2011-ben utógondozói feladatot 6 gyermek esetében láttak el a Szolgálat munkatársai. Fontos a szülő-gyermek kapcsolatának normalizálása, a gyermek családjába történő visszailleszkedésének, tanulmányai folytatásának, vagy az iskolai végzettségének megfelelő munkahely-felkutatás segítése.

Környezettanulmány készítése

Családbafogadás kérelmezése, gyám kirendelés ügyében környezettanulmány készítésére, ezzel kapcsolatos ügyintézésre 2011-ben 14 gyermek esetében került sor. Ez az intézkedés 12 gyermekkel kevesebbet érintett, mint 2010-ben.

3.2 Adatok a Gyermekjóléti Szolgálat 2011. évi tevékenységéről

A Gyermekjóléti Szolgálat forgalma 2011-ben a forgalmi napló szerint 3164 fő volt.

Szakmai tevékenység számadatai:

Információnyújtás:	2986 esetben
Hivatalos ügyintézés:	209 esetben
Tanácsadás:	2447 esetben
Közvetítés más szolgáltatásba:	157 esetben
Korrepetálás:	27 esetben
Szabadidős tevékenység:	178 fő
Segítő beszélgetés:	1799 esetben
Családlátogatások száma:	610 alkalom
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel:	14 esetben
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvételek:	
- védelembe vétel:	3 esetben
- átmeneti nevelésbe vétel:	10 esetben
Elhelyezési értekezleten való részvétel:	5 esetben
Örökbefogadással kapcsolatos intézkedés:	-
Szakközvetítő megbeszélés:	3 alkalom

Adományozás:

869 alkalom

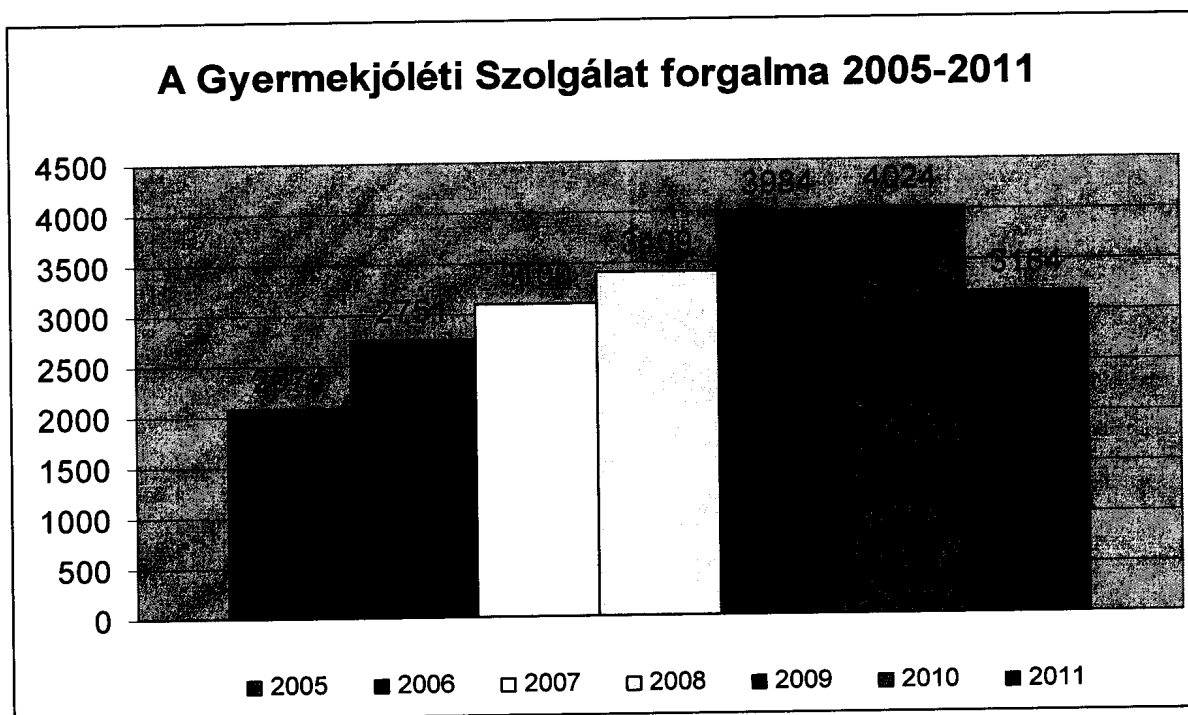
Jelzéssel éltek a szolgálat felé:

636 esetben

- Ebből
- Egészségügyi szolgáltató: 6 esetben
  - Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolg.: 15 esetben
  - Napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók: 7 esetben
  - Átmeneti gondozást biztosítók: 1 esetben
  - Közoktatási intézmény: 370 esetben
  - Rendőrség: 13 esetben
  - Pártfogó felügyelői szolgálat: 19 esetben
  - Állampolgár: 6 esetben
  - Önkormányzat (jegyző, gyámhivatal): 198 esetben

3.3 Szakmai tevékenység elemzése

Szolgálatunk kliensforgalma 2005-től 2010-ig évről évre emelkedett, 2011-ben viszont jelentős visszaesést tapasztalhatunk, melyet az alábbi összehasonlító oszlopdiagram jól tükröz. Az előző évekhez képest 2010-ben a növekedés jóval csekélyebb mértékű volt, a kliensforgalom majdhogynem megegyezett a 2009. év szintjével, ugyanakkor 2011-ben 21,3%-os csökkenés figyelhető meg (4024-ről 3164-re).

A Gyermekjóléti Szolgálat – más szociális alapszolgáltatásokkal együtt – 2011. február 14-én ünnepélyes keretek között nyitotta meg kapuit Sajószentpéter Kossuth út 40. szám alatt. Az átalakított épületben az infrastrukturális és tárgyi feltételek a szociális szakma követelményeinek megfelelnek, emellett a kollégák hatékony munkavégzését is elősegítik. A számos pozitív, és ügyfélbarát változás ellenére a kliensforgalom jelentősen visszaesett, melyet tapasztalatunk szerint elsősorban a Szolgálat helyének megváltozása, a korábbiakhoz képest kiesőbb elhelyezkedése, valamint az adományok közvetítése rendjének megváltozása nagy mértékben befolyásolt.

A gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységének adatait vizsgálva megállapíthatjuk, hogy azok igazodnak a kliensforgalom csökkenésének mértékéhez. Kivételt jelent a családlátogatások számának 11,9%-os emelkedése. 2011-ben információnyújtások száma 929-el, tanácsadások száma 830-al, segítő beszélgetések száma 180-al maradt el az előző évhez képest. A más szolgáltatásba való közvetítések száma 38,1%-kal, a hivatalos ügyintézés száma 25,3%-kal csökkent. A visszaesés okai között említést érdemel, hogy a családgondozók indokolt esetben – a 15/1998. NM rendelet 16.§ c) bekezdésének megfelelően – kezdeményezték a családsegítés keretében nyújtott személyes gondoskodás igénybevételét. A korrepetálást igénybe vevő gyermekek száma 2010-ben, majd 2011-ben is csökkent, ez a szám 2011-ben az előző évi 46-ról 27-re esett vissza. A csökkenést elsősorban a szülők és gyermekek érdeklődésének, valamint a gyermekek egyeztetett időpontban, a szolgálatnál történő megjelenésének hiánya indokolja. A szabadidős tevékenységet igénybe vevő gyermekek száma 2007. évtől folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, igaz, 2011-ben az elmaradás nem túl jelentős, 2010-hez képest 2011-ben ezt a szolgáltatást 12-vel kevesebb gyermek vette igénybe. A visszaesést elsősorban a gyermekek érdeklődésének gyökeres megváltozása indokolja, emellett a családgondozók leterheltsége, a megnövekedett adminisztrációs terhek is komoly gátja volt a szabadidős tevékenységek szervezésének és lebonyolításának.

2011-ben kollégáink 61 gyermeket érintően készítettek – főleg felkérésre – javaslatot, tájékoztatást gyámhatósági eljárások során, illetve fennálló védelemben vétel esetén helyzetértékelést a hatósági intézkedés felülvizsgálata kapcsán. Ezekben az esetekben túlnyomórészt a tankötelezettség megszegése, bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetése indokolta a védelemben vételi eljárás kezdeményezését.

A jelzőrendszer tagjai által szolgálatunkhoz küldött jelzések számát illetően az utóbbi években folyamatos, és jelentős emelkedés tapasztalható. 2009-ben a jelzőrendszer tagjai összesen 384, 2010-ben 534, 2011-ben pedig már 636 esetben éltek jelzéssel Szolgálatunk felé, amelyek minden említett évben a közoktatási intézményektől, és a jegyzői gyámhatóságtól érkeztek a legnagyobb számban. Az előző évhez viszonyítva a jelzések számának 19%-os emelkedése háttérben egyrészt további családok külföldre utazása, másrészt a 2010. augusztus 30-án hatályba lépett, a tankötelezettség megszegésével összefüggő jogszabályi rendelkezések állnak (10, 30, 50 óra igazolatlan mulasztást követő jelzési kötelezettség). 2010. évhez hasonlóan a családok többsége úgy utazott el az országból, hogy a szülők gyermekeik intézményi/tanulói jogviszonyának rendezését elmulasztották, plusz munkát róva a jelzőrendszer tagjaira, Szolgálatunk családgondozóira, a szabálysértési-, és gyámhatóságra.

3.4 Gondozási tevékenység

Alapellátás keretében gondozott:	316 gyermek
ebből pártfogói felügyelet alatt állt:	16 gyermek
Védelemben vétel alatt állt:	35 gyermek
Utógondozott:	6 gyermek
Szakellátásban lévő gyermekek száma:	48 gyermek (21 családból)
Összesen:	405 gyermek (233 család)

Rendezetlen családi problémák miatt családok átmeneti otthonába 2 család (7 gyermek) nyert felvételt a Szolgálat segítségével, de több esetben történt ügyintézés úgy, hogy a család végül mégsem élt az átmeneti otthonba költözés lehetőségével.

Gondozási tevékenység elemzése

2010. évben a Gyermekjóléti Szolgálat gondozási eseteinek száma – a szakellátásban lévő gyermekekkel együtt – 405 fő volt. Ez a szám pontosan megegyezik 2011. év gondozási eseteinek számával. Tárgyévben 149 új gondozási eset keletkezett.

	2010.	2011.
Alapellátás keretében gondozottak (fő)	307	316
 Ebből pártfogó felügyelet alatt állók (fő)	22	16
Védelembe vétel alatt állók (fő)	44	35
Utógondozottak (fő)	4	6
Szakellátásban lévő gyermekek (fő)	50	48
Összesen (fő)	405	405

A táblázatból jól látható, hogy 2010. évhez képest a gondozási formák számadataiban csekély mértékű átrendeződés történt. Alapellátás keretében 9-el több, míg védelembe vétel keretében 6-al kevesebb gyermek állt gondozás alatt, mint 2010-ben. A védelembe vétel alatt álló gyermekek számának csökkenése háttérben egyrészt a nagykorúvá válás, másrészt más gondozási formába történő átkerülés áll. 2011-ben – az előző évhez hasonlóan – a gyermekek védelembe vételét elsősorban a tankötelezettség megszegése, bűncselekmény elkövetése, és szülői elhanyagolás indokolta.

A pártfogó felügyelet alatt álló fiatalok száma az utóbbi években tapasztalt csökkenő tendenciát követően 2010-ben emelkedést mutatott, majd 2011-ben ismét csökkent (22-ről 16-ra).

Utógondozással kapcsolatos tevékenységet családgondozóink 2011. évben – az előző évhez képest több – 6 gyermek esetében végeztek.

A gyermekvédelmi szakellátásban lévő gyermekek száma évről évre emelkedett, 2008-ban 35, 2009-ben 47, 2010-ben 50 gyermek volt gondozott a szakellátásban. Ez a szám csekély mértékben csökkent 2011-ben, ekkor 48 gyermek nevelkedett a szakellátás keretei között. A családjából történő kiemelés háttérben legtöbb esetben a gyermek felügyelet nélkül maradása, családi környezete, és önmaga általi súlyos veszélyeztetése áll.

A Gyermekjóléti Szolgálat 2011. évben végzett tevékenységének összegzéseként elmondható, hogy a gyermekvédelmi munka során a környezeti tényezők mellett 2011-ben is komoly problémát jelentett a gyermekek magatartásából adódó veszélyeztetettség, továbbá sajnos egyre jellemzőbb a szülői együttműködés hiánya. A tankötelezettség megszegésének problémája 2011-ben is erőteljesen jelentkezett, egyre komolyabb gond a szülői és a gyermeki kötelességtudat hiánya, a céltalanság, jövőkép nélküliség.

A feladatellátást valamelyest könnyítette, illetve a hatékonyabb munkavégzést segítette, hogy a szakmai feladatokat ellátó családgondozók létszáma 2011 januárjában 1 fővel emelkedett, igaz az esetszámok növekedése miatt a kollégák leterheltsége összességében nem változott. 2011-ben 405 gyermek gondozását 4 szakember látta el, vagyis személyenként ~101 fő ellátását végezték munkatársaink. Ez az adat az előző évekhez hasonlóan meghaladja a 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet I. számú melléklete által leírtakat, amely az egy családgondozóra jutó esetek számát 45 főben, vagy 25 családban határozza meg.

4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések:

A gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedések:

- védelembe vétel
- ideiglenes hatályú elhelyezés

Ezen intézkedések a kiskorú veszélyeztetettségéhez kapcsolódnak. A veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A veszélyeztetettség megelőzésében és a már kialakult veszélyhelyzet megszüntetésében első szinten a gyermekjóléti szolgálat jár el az előzőekben ismertetett szerint.

4.1 Védelembe vétel

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a jegyző a gyermeket védelembe veszi.

A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembe vételével - védelembe veheti továbbá:

- a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövető fiataikorút,
- a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött fiataikorút,
- a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított fiataikorút.

A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a gyermek részére a gyámhatóság a gyermekjóléti szolgálat munkatársát családgondozónak rendeli ki, és szükség esetén az alábbi intézkedést teheti:

- kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, a Köznevelési törvény hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,
- kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,
- kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,
- kezdeményezi a háziorvosnál - súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál – a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,
- intézkedik - az illetékes szervek bevonásával a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,
- magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,
- figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására,

- kötelezheti a szülőt és a gyermeket, illetve felkérheti a konfliktusban érintett más személyt arra, hogy a nevelési-oktatási intézményben előforduló erőszak miatt kialakult helyzet vagy más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében jelenjen meg iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegye igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást

Az értékelt időszakban a jegyzői gyámhatóság előtt 91 védelembe vételi és az iskoláztatási támogatás felfüggesztéséhez kapcsolódó védelembe vételre irányuló eljárás indult.

Az eljárások során 16 gyermek védelembe vételének elrendelésére került sor.

A gyermekek esetében az egyik legtöbb problémát okozó és legnagyobb számban jelentkező veszélyeztetettségi ok volt a korábbi években a tankötelezettség elmulasztása, az abból eredő kötelezettségek teljesítésének nagyfokú hiánya.

Ennek kiküszöbölése, illetve a hátrányos helyzetű gyermekek tankötelezettség teljesítésének előmozdítása és a szülői felelősség erősítése érdekében a jogalkotó a 2010. évi LXVI. törvénnyel módosította a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvényt (a továbbiakban: Cst.), valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt (a továbbiakban: Gyvt.).

Fenti szabályozás lényeges eleme, mely a jegyzői gyámhatóság tevékenységét is érinti a tankötelezettség mulasztásával és az iskoláztatási támogatás felfüggesztésével összefüggésben a Cst. 15. §-ban megfogalmazott azon rendelkezés, mely szerint:

„15. § Ha a tanköteles gyermek a közoktatási intézmény kötelező tanórai foglalkozásai tekintetében igazolatlanul mulaszt, a közoktatási intézmény igazgatójának jelzése alapján a gyermek lakó-, vagy tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője gyámhatóságként eljárva

- a) az adott tanévben igazolatlanul mulasztott tizedik kötelező tanórai foglalkozás után végzéssel felhívja az iskoláztatási támogatás jogosultját a b) pontban meghatározott jogkövetkezményekre,
- b) az adott tanévben igazolatlanul mulasztott ötvenedik kötelező tanórai foglalkozás után amennyiben a védelembe vétel még nem áll fenn – elrendeli a gyermek védelembe vételét, továbbá a teljes összegű iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztését.”

Az iskoláztatási támogatás felfüggesztéséhez kapcsolódó védelembe vételi eljárások közül 46 gyermek ügyében az eljárás megszüntetésre került, mert az ügy érintettjei családjukkal tartósan külföldön tartózkodtak. Az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének elrendelése és az ehhez kapcsolódó védelembe vétel három gyermeket érintett.

15 kiskorú esetében a gyermekek veszélyeztetettsége megállapítható volt, de az eljárás során a családgondozó – a családdal történt kapcsolatfelvétel tapasztalata alapján – nem tartotta indokoltnak a védelembe vétel elrendelését, javaslatából megállapítást nyert, hogy a gyermek(ek)kel kapcsolatos probléma hatósági intézkedés nélkül, alapellátás keretében is kezelhető, megszüntethető, valamint a védelembe vételi tárgyaláson a gyermek(ek) és szülője nyilatkozatban vállalták a gyermekjóléti szolgálattal való önkéntes együttműködést, melynek alapján valószínűsíthetővé vált a gondozás eredményessége.

Ezen eljárások döntései a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 85. § (2) bekezdésben foglaltakon alapultak.

Az áthúzódó ügyekben a döntés meghozatalára 2012-ben került sor.

A védelembe vételt kiváltó okok:

- gyermek által elkövetett jogsértés (bűncselekmény, szabálysértés): **3**
- a gyermeknek felróható magatartási probléma: **2**
- a szülőnek felróható magatartási probléma (gondozási, nevelési feladatok elhanyagolása, italozó életmód, stb.): **11**

Az eljárást 4 gyermek esetében a helyi Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója, 2 gyermek esetében a rendőrség, egy gyermek esetében a Kazincbarcikai Városi Bíróság, 9 gyermek esetében társhatóság kezdeményezte.

Felülvizsgálatok eredménye:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 68.§ (5) bekezdés alapján a jegyző – kérelemre bármikor, hivatalból legalább évente - felülvizsgálja a védelemben vétel indokoltságát.

Az elmúlt évben a védelemben vétel felülvizsgálata iránti eljárások hivatalból indultak. Valamennyi felülvizsgálathoz beszereztük a családgondozó helyzetértékelését, javaslatát. A védelemben vétel alatt töltött időszak eredményessége alapján, vagy a veszélyeztettség mértékének megléte, esetleg növekedése, valamint újabb veszélyeztető tényező megjelenése miatt - a gyermek érdekét figyelembe véve - a gyámhatóság döntött a védelemben vétel fenntartásáról vagy megszüntetéséről.

11 gyermek védelemben vételének megszüntetésére került sor öt gyermek nagykorúvá válása miatt, hat gyermek ügyében más gyámhatósági intézkedés elrendelése vált szükségessé.

Az új védelemben vételek és a felülvizsgálatok elvégzése után a védelemben vétel alatt álló gyermekek száma 2011. december 31-én 31 fő. Ezen védelemben vett kiskorúak 22 családban élnek.

4.2 Ideiglenes hatályú elhelyezések száma, okai, gyámhivatali felülvizsgálat eredménye:

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, valamint a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, stb. a gyermeket ideiglenesen elhelyezi.

Gyámhatóságunk az elmúlt évben 2 családból 3 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről döntött.

Az első esetben a gyermek szülői felügyelet és törvényes képviselő nélkül maradt, mivel szülei külföldön tartózkodtak.

A másik esetben a testvérpár magatartásbeli problémái olyan nagymértéket öltöttek, hogy viselkedésük mind a kistestvéreik, mind önmaguk testi épségét súlyosan veszélyeztették. Ez indokolta a családból való kiemelését, az ideiglenes hatályú elhelyezést. Egy gyermek harmadik személynél, két gyermek gyermekotthonba került elhelyezésre.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést követő gyámhivatali felülvizsgálat eredményeképpen 1 gyermek családba fogadásához hozzájárult, 2 gyermeket pedig átmeneti nevelésbe vett.

Az értékelt időszakban a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala a jegyzői gyámhatóságnál szakmai ellenőrzést nem tartott.

5. A városi gyámhivatal hatósági intézkedései és feladatai

A Városi Gyámhivatal 1997. november 1-től mint körzetközponti feladatot ellátó hivatal működik.

Döntéseit a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény, a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény határozza meg.

Hatáskörét és illetékességét a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006(XII. 23.) Kormányrendelet rögzíti.

A gyámhivatal illetékességi területe Sajószentpéteren kívül Alacska, Kondó, Parasznya, Radostyán, Sajóbabony, Sajóecseg, Sajókápolna, Sajókeresztúr, Sajólászlófalva, Varbó községekre terjed ki.

A szakmai irányítást, felügyeletet és ellenőrzést a beszámolási időszakban 2011. január 1-től a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala látja el.
A munkáltatói jogkör gyakorlója változatlanul a jegyző.

A 2011. június 1. napjától a független gyámhivatal vezetői tisztség megszűnt, a városi gyámhivatal és a gyámhivatali feladatokat ellátó ügyintézők a Polgármesteri Hivatal Hatósági és Szociális Osztályának szerves részévé váltak, ezen időponttól Hatósági, Szociális Osztály és Városi Gyámhivatal elnevezéssel működik. A gyámhivatal hatáskörébe tartozó feladatokat 2 fő látja el.

Feltesse szervünk munkatársai észrevételeikkel, iránymutatásaikkal, szakmai értekezletek szervezésével segítik munkánkat.

A Városi Gyámhivatal hatáskörébe tartozó feladatok részletes ismertetése:

5.1 Családba fogadás

A szülői felügyeleti jogot gyakorló szülők kérelmére a gyámhivatal hozzájárulhat ahhoz, hogy indokolt esetben a gyermeket a szülő által megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza, nevelje, ezzel elkerülve a gyermek intézeti elhelyezését. A családba fogadás során a családba fogadó szülőt a gyámhivatal családba fogadó gyámul rendeli ki. Az intézkedés indokoltságát évente felül kell vizsgálni. Nyilvántartásunk szerint 41 családba fogadott kiskorú van, 2011. év folyamán a gyámhivatal 17 gyermek családbafogadásához járult hozzá.

5.2 Ideiglenes hatályú elhelyezés és nevelésbe vétel

Súlyos veszélyeztetettség miatt az elmúlt év során 38 kiskorú gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére került sor. Jegyzői hatáskörben 26 esetben, míg 12 gyermek vonatkozásában a gyámhivatal kezdeményezte az elhelyezést.

Az ideiglenes elhelyezés során 21 gyermeket nevelőszülőnél, 7 fő gyermekotthonban, 9 főt harmadik személynél, egy főt pedig külön élő szülőnél helyeztünk el. A Gyámhivatal valamennyi kk. ideiglenes hatályú elhelyezését felülvizsgálta. A felülvizsgálat eredményeként átmeneti nevelésbe vettünk 22 gyermeket.

Az átmeneti nevelésbe vétel oka valamennyi kiskorú esetében szülői elhanyagolás volt.
2011. december 31-én nyilvántartott átmeneti neveltek száma: 48 fő.

5.3 Utógondozás és utógondozói ellátás

Átmeneti vagy tartós nevelés megszűnése után a gyámhivatal legalább 1 év időtartamra elrendeli a gyermek, illetve – kérelme alapján – a fiatal felnőtt utógondozását. Az utógondozás célja, hogy elősegítse a gyermek, illetve a fiatal felnőtt családi környezetébe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését. 2011. évben 1 fiatal felnőtt és 5 kiskorú utógondozását rendeltük el. Az otthonteremtési támogatás igényléséhez jogszabályi feltétel az utógondozó kirendelése, aki az ügylet lebonyolításában folyamatosan segíti és figyelemmel kíséri utógondozottját. (pénzfelhasználási terv készítése, tulajdoni lap beszerzése, adás-vételi szerződés lebonyolításához segítség nyújtása, elszámolás)

Az intézetben nevelkedő fiatalok legalább két hónappal nagykorúvá válásuk előtt kérhetik utógondozói ellátásukat, melynek során teljes körű ellátásban részesülnek abban az intézményben, illetve annál a nevelőszülőnél, ahol felnőtté válásukat megelőzően nevelkedtek. Az utógondozói ellátást gyermekotthonok és nevelőszülők biztosítják, legfeljebb a fiatal felnőtt 24. életévének betöltéséig, illetve felsőfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytató és ezen a jogcímen utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt esetén legfeljebb 25. életévének betöltéséig tart.

2011. évben 2 nagykorúvá vált fiatal élt ezzel a lehetőséggel, ebből mindkettő nevelőszülőnél került elhelyezésre.

5.4 Gyámsági ügyek

Szülői felügyelet hiányában (anya kiskorúsága, szülők halála, szabadságvesztés büntetése miatt) 50 gyámság alá helyezéséről hoztunk határozatot, ebből 28 átmeneti nevelésben él. A gyermekek törvényes képviselőjét, vagy kezelőjét, gondozását, nevelését a gyámhivatal által kirendelt gyám látja el.

A 2011. december 31-i nyilvántartásunk adatai alapján 115 fő áll gyámság alatt

A gyámoknak számadási kötelezettségük van, jogszabály alapján a gyámhivatal felé el kell számolni 12 hónap bevételeiről és kiadásairól, melyet maradéktalanul és hiánytalanul meg is tettek.

A számadáshoz a kiskorú személyes ügyeire, életkörülményeire a gyám tevékenységére vonatkozó jelentést is csatolni kellett.

5.5 Gondnoksági ügyek

A gyámhivatal annak a nagykorú személynek, akit a bíróság cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alá helyezett, törvényes képviselőt, azaz gondnokot rendel. Kizáró gondnokság alá helyezési eljárás során indokolt esetben a jogszabályban meghatározott ügycsoportokra ideiglenes gondnokot rendelünk ki a gondnoksággal érintett személy részére.

Az ideiglenes gondnok feladata - amennyiben a bíróság az ideiglenes gondnok kirendelő határozatot hatályában fenntartja - a megjelölt ügycsoportokra terjed ki.

Abban az esetben, amikor a hozzátartozók a gondnoki tisztséget nem vállalják, vagy nincs a tisztség ellátására alkalmas személy, a gyámhivatal hivatásos gondnokot rendel ki.

Jogerős bírósági ítélet alapján gyámhivatalunknál nyilvántartott gondnokoltak száma 2011. december 31-én 128 fő volt, ebből a nők száma 43. Cselekvőképességet korlátozó gondnokság alatt álló személyek száma 50 fő, cselekvőképességet kizáró gondnokság alatt állt 78 személy.

A beszámolási időszakban a bíróság 13 ügyfél gondnokság alá helyezése tárgyában döntött, ebből 10 fő kizáró, 3 pedig korlátozó gondnokság alá került.

A cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezés fenntartásának indokoltságát az illetékes bíróság a gyámhivatal keresete alapján rendszeresen - általában 5 évenként - felülvizsgálja, és meghatározza a következő felülvizsgálat időpontját. Felülvizsgálat iránti kereset benyújtásának minden esetben, határidőben eleget tettünk.

Sor került a gondnokok elszámoltatására az előző évi bevételekről és kiadásokról, akik ezen kötelezettségüknek eleget tettek.

A hivatásos gondnoki tisztséget Fülöp Gyuláné és Zöldi Gergelyné látja el.

Az ismeretlen helyen tartózkodó személyeknek a hivatali küldeményeink és más hatóságok leveleink, küldeményeink átvételéhez kézbesítési ügygondnokot kell kirendelnünk.

Eseti gondok kirendelése iránt kell intézkedni a kiskorúak és a gondnokoltak vagyontügyeinél, ahol – érdekelletét miatt – a törvényes képviselők nem járhatnak el a gyermekek illetve gondnokoltak ügyében. Eseti gondnokot kellett továbbá kirendelni büntetőeljárás lefolytatásához, amikor a kk. és a szülő együttes elkövető, pl. lopás, garázdaság megalapozott gyanúja esetén.

A családi jogállás rendezésére irányuló bírósági eljárásokhoz szintén eseti gondnokot kell kirendelni (apaság megállapítására és apaság vélelmének megdöntése).

Méhmagzat gondnok kirendelésére kerül sor, ha kiskorú anya születendő gyermekére akar az apa teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot tenni.

5.6 Örökbefogadás

Az örökbefogadás célja, hogy az örökbefogadó, valamint annak rokonai és az örökbefogadott között családi kapcsolatot létesítsen és elsősorban az olyan kiskorúak családi nevelését biztosítsa, akiknek szülei nem élnek, vagy akiket szüleik megfelelően nevelni nem képesek.

Az örökbefogadásnak két formája lehetséges a nyílt, illetve a titkos örökbefogadás.

Az átmeneti nevelésbe vett gyermeket a gyámhivatal örökbe fogadhatónak nyilvánítja, ha a szülő önhibájából 3 éves kor alatt fél évig, 3 éves kor felett egy évig nem tart rendszeres kapcsolatot, életvitelén, körülményein nem változtat, s emiatt az átmeneti nevelésbe vétel nem szüntethető meg. Ebben az esetben a gyermekvédelmi központ tesz javaslatot az örökbefogadó személyére.

Az örökbefogadásra való alkalmasságot szintén a gyámhivatal állapítja meg, de 2011. évben erre irányuló eljárás nem volt.

Gyámhivatalunkhoz 2011-ben sem titkos, sem nyílt örökbefogadást engedélyezése iránti kérelem nem érkezett.

Örökbefogadás felbontására irányuló kérelem sem volt.

5.7 Házasságkötés

A 16. életévét betöltött fiataikorú a gyámhivatal előzetes engedélyével köthet házasságot, amennyiben a házasságkötés a fiataikorú érdekét szolgálja. A kérelemhez jogszabályban meghatározott iratokat, igazolásokat kell csatolni a házasulandóknak.

Fiataikorúak házasságkötésének engedélyezésére az elmúlt évben 2 kérelem érkezett, valamennyi kérelemre a házasságkötés engedélyezésre került.

5.8 Családi jogállás rendezése

Az apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermek családi jogállását rendezetlennek kell tekinteni. A családi jogállás rendezésére irányuló eljárás megindítását a szülő, vagy más törvényes képviselő, a gyermeket magáénak elismerni szándékozó férfi, valamint 14. életévét betöltött gyermek is kérheti. Kérelem hiányában az anyakönyvvezető tájékoztatása alapján a gyámhivatal hivatalból folytatja le az eljárást. Családi jogállás rendezhető teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal, melyet a nyilatkozó apa a gyermek születése után, vagy azt megelőzően személyesen tehet meg az anya hozzájárulásával. Amennyiben az apa nem tesz elismerő nyilatkozatot, vagy az anya nem nevezi meg az apát, a gyermek részére – az anya kérelme alapján – képzelt személy is megállapítható apaként.

A családi jogállás rendezése iránti per megindításához a gyermek törvényes képviselőjének ellátására a gyámhivatal eseti gondnokot rendel ki. Az eseti gondnok feladata a gyermek törvényes képviselőjének ellátása az apaság megállapítására illetve apaság vélelmének megdöntése iránt induló pereknél.

Gyámhivatalunk 33 kiskorú családi jogállását rendezte, teljes hatályú apai elismerés alapján 23 gyermek családi jogállása rendeződött. Apaság bírósági megállapítására 3 esetben került sor.

Képzelt személy apaként történő bejegyzésére 7 esetben került sor. Apaság vélelmének megdöntése iránti perindításhoz 7 esetben járul hozzá gyámhivatalunk.

5.9 Vagyoni ügyek

Az ingó- és ingatlan vagyonnal rendelkező kiskorúakról és gondnokoltakról a gyámhivatal nyilvántartást vezet.

Nyilvántartásunkban 214 ingó- és ingatlantulajdonos kiskorú, 95 ingatlantulajdonos gondnokolt szerepel. Gyámhatósági fenntartásos betéttel 64 kiskorú rendelkezik, készpénzvagyonuk összege együttesen 37.226.000,- Ft.

Gondnokoltjaink közül 72 főnek van gyámhatósági fenntartásos betéte, készpénzvagyonuk összesen: 56.571.000,- Ft. Betétállományon kívül életbiztosítási kötvénye van 2 kiskorúnak és 3 gondnokoltnak.

A gyermek vagy a gondnokolt ingatlan tulajdonának átruházására, vagy bármely módon történő megterhelésére vonatkozó törvényes képviselői jognyilatkozat érvényességéhez a gyámhivatal jóváhagyása szükséges.

Eladásra illetve megterhelésre irányulóan 2 kérelmet nyújtottak be, a lefolytatott eljárást követően a kérelmeket gyámhivatalunk jóváhagyta, elutasításra nem került sor.

5.10 Kapcsolattartás

A kapcsolattartás célja, hogy a gyermek és a szülő, valamint más kapcsolattartásra jogosult közeli hozzátartozó közötti családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérje, tőle telhetően elősegítse. A kapcsolattartási jog formái: folyamatos és időszakos. Az időszakos kapcsolattartás az iskolai szünetekre, míg a folyamatos a heti vagy havi találkozásokra vonatkozik.

A különélő szülők részére a törvényben biztosított kapcsolattartási jog érvényesítése érdekében tettünk intézkedéseket. Kapcsolattartási ügyeink száma: 75. Határozattal szabályoztuk a kiskorúakkal való kapcsolattartást 70 esetben, melyből 54 átmeneti nevelt gyermeket, és 11 ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermeket érintett, az együttműködő szülők esetében 4 egyezséget hagyunk jóvá. A szülők figyelmeztetésre kerültek 3 esetben végrehajtási cselekmény keretében.

A Gyámhivatalnak 2011. évben összesen 5.772 db iktatott ügyirat volt.

A döntések száma: 653 határozat, 47 végzés.

A Gyámhivatal döntése ellen két esetben nyújtottak be jogorvoslati kérelmet. A másodfokon eljáró szerv mindkét határozatot helybenhagyta.

A felsorolt gyámhivatali ügycsoportok sokasága, valamint a folyamatosan emelkedő ügyszám is jelzi, hogy a gyámhivatal csökkenő számú ügyintézői milyen szerteágazó feladatokat látnak el. Gyakran merülnek fel olyan ügyek, amelyek a változó jogszabályi keretek között új kihívást jelentenek a kollégák számára, ezért tartjuk változatlanul fontosnak a gyámhivatalban dolgozók szakmai továbbkésztését és lehetőség szerinti tapasztalatcseréjét is.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések

A beszámolási időszakban felügyeleti szerv nem végzett ellenőrzést.

7. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A gyermekjóléti alapellátásoknak hozzá kell járulniuk a gyermek testi-, értelmi-, érzelmi-, és erkölcsi fejlődéséhez, jólétéhez, családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

- a prevenció érdekében tovább kell fokozni a város területén tartandó bűnmegelőzési fórumokat, drog-prevenciós előadásokat,
- indokolt lenne a háztartások gazdasági-pénzügyi gondjainak szakmai tanácsadással történő támogatása (esetlegesen klubok létrehozásával, előadások tartásával), továbbá
- a szabadidő hasznos eltöltését célzó játszóházak, szabadidős programok szervezése.

7.1 A gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2011. évben, az alábbiakban alakult:

Sajószentpéter város közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepciója 2005-ben készült el, melyet Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 9/2006.(I.26.) határozatával fogadott el.

A koncepció célja, hogy a korszerű társadalmi bűnmegelőzés szellemében megfelelő keretet biztosítson Sajószentpéter Város Önkormányzatának az alapvető emberi jogok érvényesítése, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a jogsértéseket előidéző okok és a sértetté válás veszélyének csökkentése, a bűncselekmények eredményes megelőzése, a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében tevékenykedők közötti célirányos párbeszéd megteremtésében kifejtett tevékenységhez.

Az Önkormányzat közbiztonsági, bűnmegelőzési feladatai rendkívül széleskörű, szerteágazó területet ölelnek fel.

A koncepció fontos elemei között szerepelt a bűnmegelőzésben érdekelt szervek, szervezetek, állampolgárok együttműködésének új alapokra helyezése, a közterületek rendjének fenntartása és hatékonyabb ellenőrzése, a lakosság személy- és vagyonbiztonságának megteremtése, az Önkormányzat felvilágosítási tanácsadói feladata a lakosság közbiztonság érzetének javításában, az időskorúak áldozattá válásának elkerülése.

A kábítószer-fogyasztás ellen egyre többet próbál tenni mind a város, mind a rendőrség (D.A.D.A. program). A minél eredményesebb prevenció érdekében nem elég azonban a középiskolákban foglalkozni ezzel a témával, hanem már az általános iskolában el kell kezdeni a felvilágosító munkát.

A gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának alakulása illetékességi területünkön 2011. évben:

- gyermekkorúak által elkövetett bűncselekmények száma: 10,
- fiatalok által elkövetett bűncselekmények száma: 44

7.2 A bűnelkövetés okai:

A gyermekkorú jogsértők a vagyon elleni bűncselekmények kategóriájába tartozó lopások elkövetésében vettek részt. Ezek a gyerekek az általuk elkövetett cselekmények súlyával sokszor nincsenek tisztában, azokat gondolkodás nélkül, ösztönszerűen követik el. A cselekmények hátterében elsősorban a rendezetlen családi élet, a szülők italozó életmódja és az országos átlaghoz viszonyított, még mindig magas arányú munkanélküliség áll.

A fiatalkorúakra elsősorban szintén a vagyon elleni bűncselekmények, illetve garázda jellegű bűnözésben való részvétel volt a jellemző. A garázda jellegű erőszakos bűncselekmények hátterében a fiatalos vérmérsékleten túl, az agresszivitás áll. Fizikai erejükkel, vakmerőségükkel egymás előtt is kérkednek, és szinte behajszolják egymást az olykor durva elkövetési módzatokba. Esetükben a gyermekkorúakhoz képest eltérés, hogy gyakori kísérő jelenség az italozás. Az alkohol hatása alatt álló fiatalok gyakran követnek el erőszakos, garázda cselekményeket. Ezeknél az eseteknél jellemző a hirtelen felindulás, a jogos, vagy jogosnak vélt sérelem megtorlása.

A fiatalkorúak vonatkozásában mindenképpen kiemelést érdemelnek azok a tényezők, amelyek befolyásolják a deviáns magatartást. Ezek pedig a családi, és anyagi körülmények, az iskolázottság, a műveltség hiányosságai, valamint a kialakulatlan értékrend, a tapasztalatlanság.

A vérmérsékleten túl, az agresszivitás áll. Fizikai erejükkel, vakmerőségükkel egymás előtt is kérkednek, és szinte behajszolják egymást az olykor durva elkövetési módzatokba. Esetükben a gyermekkorúakhoz képest eltérés, hogy gyakori kísérő jelenség az italozás. Az alkohol hatása alatt álló fiatalok gyakran követnek el erőszakos, garázda cselekményeket. Ezeknél az eseteknél jellemző a hirtelen felindulás, a jogos, vagy jogosnak vélt sérelem megtorlása.

A fiatalkorúak vonatkozásában mindenképpen kiemelést érdemelnek azok a tényezők, amelyek befolyásolják a deviáns magatartást. Ezek pedig a családi, és anyagi körülmények, az iskolázottság, a műveltség hiányosságai, valamint a kialakulatlan értékrend, a tapasztalatlanság.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérjük a beszámoló megvitatását és annak elfogadását.

Sajószentpéter, 2012. április 4.

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének .../2012. (IV. 19.) határozata a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló elfogadásáról

Sajószentpéter Város Önkormányzat képviselő-testülete megtárgyalta a tárgyi beszámolót és az abban foglaltakat elfogadta.

Felelős: Jegyző

Hatósági, Szociális Osztály és Városi Gyámhivatal osztályvezető
TSZK vezető

Határidő: azonnal